

Lodovico Guicciardini, *Beschrijving van de hele Nederlanden, ook genoemd Nederduitsland*, Nederlandstalige uitgave uit 1612

P 368 - 369

Beschrijving van het hertogdom Luxemburg

Het hertogdom Luxemburg draagt de naam van de belangrijkste stad van het land: Luxemburg. Het grenst in het noorden aan het land van Luik en Namen, in het zuiden aan Lorreinen, in het oosten aan de Moezel en het bisdom Trier, en in het westen enerzijds aan de Maas en anderzijds aan het Ardense Woud.

Het is een bergachtig en bosrijk gebied en omvat het grootste deel van het Ardense woud. Het land is in tweeën gedeeld: het ene deel is de Famenne, dat vruchtbaar is en waar tarwe, koren en andere vruchten groeien. Hier zijn ook enkele mijnen en veel soorten kostbaar gesteente, waarvan goede kalk kan gemaakt worden. Hier wordt ook wijn verbouwd. Het andere deel wordt de Ardennen genoemd. Het is overwegend onvruchtbaar, er groeit alleen wat rogge en peulvruchten. Maar daartegenover staat dat hier meer, jachtwild voorkomt in de natuur dan elders in het land, en ook veel andere wilde dieren, zoals herten, hinden, bokken en geiten, hazen en konijnen. Bovendien zijn er ook fazanten en vele andere vogels die niet zo vaak voorkomen in andere streken: in het bijzonder de genaamde 'caquettes', die erg lijken op kwartels, maar meer kleurschakeringen in hun veren hebben, en rode ogen en poten. Het vlees is wit en heel lekker. Er zijn hier ook veel hoenders die in het wild leven, vooral twee soorten: één van de omvang van een vrouwtjeskalkoen, die 'van Limoges' worden genoemd, een andere van de grootte van wat bij ons een 'van Bruyère' is. Beide leggen een groot aantal eieren in de heide en in onherbergzame velden en zij broeden daar ook, tot groot genoegen en profijt van de inwoners. Maar omdat dit land voor een groot stuk grenst aan Frankrijk, is het door de langdurige oorlogen en de periodes van afscheiding erg verwilderd en onbebouwd. De reden is dat in sommige periodes het land platgetreden en geschonden is. Soms werd de ene na de andere stad ingenomen en heroverd, was er opschudding en werd er geplunderd.

Doorheen het gebied lopen vele stromen en waterlopen, onder andere de Moezel. De omtrek van dit hertogdom is ongeveer zeventig mijl. Er zijn twintig ommuurde steden: te weten de hoofdstad Luxemburg, Arlon, Rodemack, Thionville, Grevenmacher, Königsmacher, Diekirch, Virton, Echternach, Vianden, Bastogne, Montmédy, Neufchâteau, Damvillers, Marville, la Roche-en-Ardenne, Durbuy, Sankt Vith, Marche en Vielsalm. Ook zijn er nog steden waarvan de muren en vesten zijn afgebroken, ofwel door oorlog ofwel omwille van de vrede, zoals Yvoir, Chiny en La Ferté. Bovendien zijn hier veel oude, beroemde en versterkte burchten en kastelen, als kleine steden onder andere Sint Jan (op twee mijlen van Luxemburg) en Manderscheid (op acht mijlen van deze stad). Beide burchten hebben de naam en de titel van graafschap. Verder zijn er ook nog fraaie kastelen in Bidburg, Sauvachi, Pambrug, Clervaux en Houffalize.

In Luxemburg zijn er ook 1169 dorpen, waaronder vele omvangrijke en belangrijke, zoals La Rochette, Avioth en Saint-Hubert. Dat laatste ligt op de grens met het land van Luik, waardoor er dikwijls grote geschillen waren met de Luikenaars. Ze wordt daarom ook de 'kijfstad' genoemd.

In dit hertogdom zijn er zeven graafschappen, meerdere bannerijen en ontelbaar veel heerlijkheden. Het bestuur¹ van dit land bestaat uit drie leden: te weten de prelaten, de adel en de steden.

Laat ons nu het Hertogdom in detail beschrijven, en eerst de ommuurde steden bespreken, beginnende met de hoofdstad. Vervolgens zullen we nauwkeurig vertellen over de andere belangrijke zaken.

¹ De Staten.